

वर्ष-2020

माध्यमिक शिक्षा मण्डल, मध्य प्रदेश, भारत

24 पृष्ठीय

परीक्षार्थी द्वारा भरा जावे ↓

परीक्षा का विषय विषय कोड परीक्षा का क्रमांक

स्टीकर तीर के निशान ↓ से मिलाकर लगावें

परीक्षक द्वारा भरा जावे।

परीक्षार्थी द्वारा भरा जावे

BOA
ना
माध्यमिक
BOARD
माध्यमिक शिक्षा
BOARD
माध्यमिक शिक्षा
BOARD
माध्यमिक शिक्षा
BOARD
माध्यमिक शिक्षा
BOARD
माध्यमिक शिक्षा
BOARD
माध्यमिक शिक्षा

320 - 0439383

परीक्षार्थी का रोल नम्बर

2 0 1 6 3 2 1 8 7 X

शब्दों में
अक्षरों में

उदाहरणार्थ

1	1	2	4	3	9	5	6	8
---	---	---	---	---	---	---	---	---

एक एक दो चार तीन नौ पाच छ आठ

क - पूरक उत्तर पुस्तिकाओं की संख्या अकों में शब्दों में

ख - परीक्षार्थी का कक्ष क्रमांक

ग - परीक्षा का दिनांक

परीक्षा का नाम एवं परीक्षा केंद्र क्रमांक की मुद्रा

केन्द्राध्यक्ष की परीक्षा C.N.-161103

पर्यवेक्षक का नाम एवं हस्ताक्षर
दीपक शर्मा
Dheeraj

केन्द्राध्यक्ष/सहायक केन्द्राध्यक्ष के हस्ताक्षर
Ram

परीक्षक एवं उपमुख्य परीक्षक द्वारा भरा जावे ↓

प्रमाणित किया जाता है कि मूल्यांकन के समय पूरक उत्तर पुस्तिकाओं की संख्या उपरोक्तानुसार सही पाई होले क्राफ्ट स्टीकर बलिप्रस्त नहीं पाया गया तथा अन्दर के पृष्ठों के अनुरूप मुख्य पृष्ठ पर अकों की प्रविष्टी एवं अकों का योग सही है।

निर्धारित मुद्रा : नाम, पदनाम, मोबाईल नम्बर, परीक्षक क्रमांक एवं पदाकित संस्था के नाम की मुद्रा लगाएं।

उप मुख्य परीक्षक के हस्ताक्षर एवं निर्धारित मुद्रा परीक्षक के हस्ताक्षर एवं निर्धारित मुद्रा

नोट :- "हायर सेकेण्डरी परीक्षा में केवल वाणिज्य संकाय के विषयों तथा हाईस्कूल परीक्षा में प्रायोगिक विषय को छोड़कर शेष विषयों हेतु नियमित एवं स्वाध्यायी छात्रों के लिये प्रश्न पत्र 100 अंकों का होगा किन्तु नियमित छात्रों को 100 अंकों के प्राप्तांक का 80% अ एवं स्वाध्यायी छात्रों को 100 अंकों के प्राप्तांक ही अंकसूची में प्रदर्शित किये जायेंगे।

क्रमांक	पृष्ठ	प्राप्तांक
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		
21		
22		
23		
24		
25		
26		
27		
28		

कुल प्राप्तांक शब्द

de/mat

प्रश्न क्र.

प्रश्न क्रमांक = 1

- (1) लक्ष्मीहिः
- (2) दीनाय दानम्
- (3) तल्पुत्राय समासाः
- (4) कर्मधारयः
- (5) निर-श्लेषः

प्रश्न क्रमांक = 2

- (1) पुत्रः
- (2) पुत्रा
- (3) अत्र
- (4) पुनः
- (5) पुत्र + अन्तः

B
S
E

B
S
E

Net/Copier Label A4ST-16

प्रश्न क्र.

प्रश्न क्रमांक = 3

(3)

(क)

वित्त ✓

(ख)

सेवमान: ✓

(3)

तत्त्व ✓

(4)

डीन ✓

B (5)

सगुणिकिण्डि: ✓

Sप्रश्न क्रमांक = 4, 5**E** (3)

(2)

जलम ✓

(2)

विद्यार: ✓

(3)

असमर्थ: ✓

(4)

द्वितीया ✓

(5)

सप्तमी ✓

99.1x33.9mmx16

प्रश्न क्र.

प्रश्न

प्रश्न क्रमांक = 4

(क)

(ख) लड़ल कार:

(ग) प्रथमपुरुष:

(घ) लड़लचनन

(ङ) रवयं

मूर्खी

प्रश्न क्रमांक = 3

B
S
E

Laser/ini

प्रश्न क्र.

प्रश्न क्रमांक = 6

(क)

(ख)

अहम यत् यत् कर्म करीषि तत् सर्वं वस्त्वं शम्भोः
आराधनम् ।

(ग)

कीर्तिशिवनन्दय चत्वारः व्रतमशा धन, त्यागः, सत्य
सदाचारः चत्वारः व्रतमशा सन्निह ।

(घ)

विश्वामित्रः तपोवलेन उल्लासितवलेति च उल्लेखवान् ।

B

S

E

प्रश्न क्रमांक = 7

(क)

महाकविः कलिदासस्य नाटकद्वयं -
मयतुसंस्कारम्, मीमांसकम्

प्रश्न क्रमांक = 8

रसगङ्गाधरम्

- परिश्रितराजजगन्नाथः

दशचरितम्

- नागशरदः

नीषदीपचरितम्

- श्रीकविः

पु. १ -

प्रश्न क्र.

प्रश्न क्रमांक = 9

अ)

आदिकविः वाल्मीकिः अस्ति । तेषां रामायणम् अथर्ववेद-य
वेदनामकवीत् ।

प्रश्न क्रमांक = 10

अ)

चत्वारः वेदाः सन्ति । ऋग्वेदः, यजुर्वेदः, सामवेदः
अथर्ववेदः अस्ति ।

**B
S
E**

प्रश्न क्रमांक = 11

अ)

(1) श्रुपतिः सिंहासनम् अर्हयावहे ।

(2) शिवाय नमः

(3) लौकिकं उपयुक्तिं शाश्वतः अस्ति ।

7

5

प्रश्न क्र.

प्रश्न क्रमांक = 12

(अ)

(ब)

विडणम

(क)

गावः

(द)

पवत्रा

B

S

E

प्रश्न क्रमांक = 13

(अ)

हंसत्रय

— इग्घजलमैडविहौ

(ब)

प्रजन्ति ते

मूढद्विपः

पवाश्रवं

— श्रवन्ति मायापिषु चैत मायिका!

(क)

कुसुदुतिं

वजयन्

— श्रेमेण अ-वसुदे बेसागतः

(द)

धकीर्णः

— तालुकाः

प्रश्न क्र.

2019-2020

39

(vi)

शकुन्तलायः ।

(vii)

वीरगतिः ।

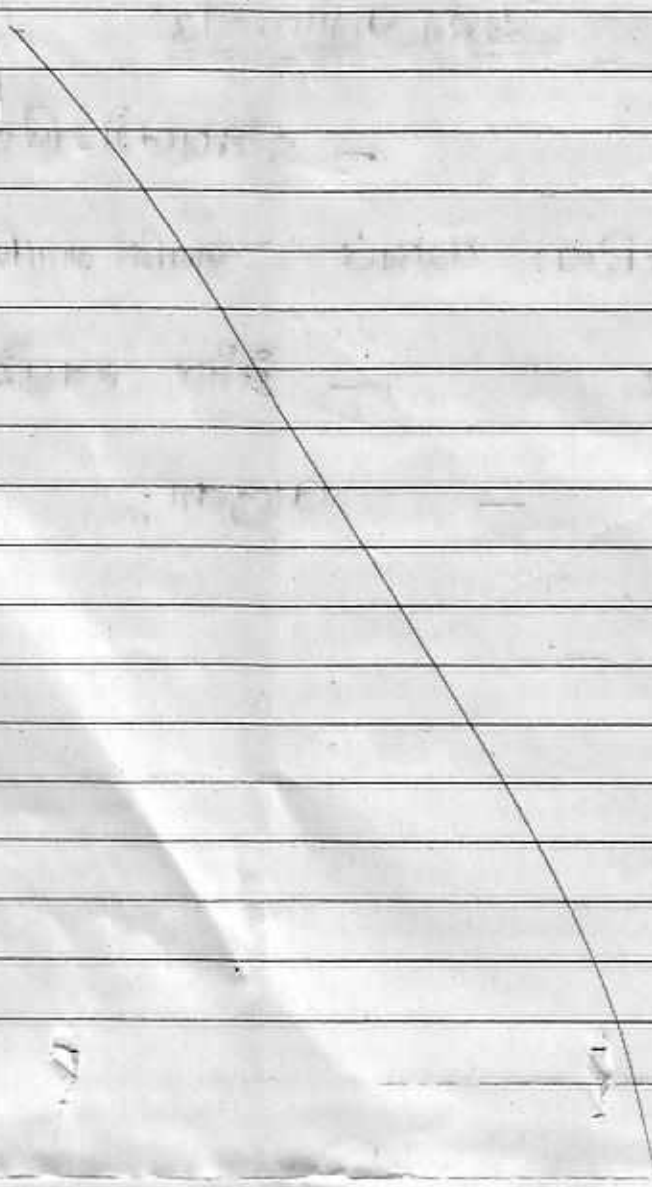
(viii)

पावत्याः ।

(vii) (e)

भाः ।

B
S
E

5/20

प्रश्न क्र.

प्रश्न क्रमांक-15

39

आरते षडे ऋतवः । तेषु वसन्तः ऋतुः
 कथ्यते । चैत्रे वैशाखे च मासे वसन्तः
 भवति । वसन्ती ही शुक्ली उत्सर्वा भवतः -
 वसन्तीत्सवः कौलिकीत्सवः च वसन्तीत्सवे
 सर्वा प्रसिद्धा भवति । नराः नायसिच सर्वा
 गायन्ति नृत्यन्ति च । कौलिकीत्सवः फाल्गुनमासस्य
 प्रतिमायां भवति ।

S
E

प्रश्न क्र.

उत्तर क्रमांक = 16

(30)

(1) मानं हित्वा प्रियो भवति,
 प्रौद्यं हित्वा न शोचति।
 कामं हित्वाऽथवा न भवति,
 लोभं हित्वा सुखी भवति।

(2)

B
S
E

सुखं च दुःखं च भवाद्भवौ च,
 लज्जादलाभौ भ्रमणं जीवितं च।
 पर्यायिणः सर्वमेतं भवन्ति,
 तस्मात् धिरो न च हृष्येन शोचति।

याग पूर्व पृष्ठ

पृष्ठ 11 के अंक

प्रश्न क्र.

उत्तर क्रमांक = 17

39

(अ)

शब्द:

(ब)

विनायक:

3)

सयत:

तृष्टी:

B
S
E

प्रश्न क्रमांक = 18

अ)अ

(1) पृथिव्यां च यद्यत्र विरज वर्तते तत्र सन्तुलितमस्ति।

(2) जीवजन्तवः तैः शयि स्तान् पृथ्वीं क्रूरत्वा व्यापाडिताः।

(3) धनञ्जय रमाभिः अतीवामितिम्।

समस्त प्राणिनां कृते पृथिव्यामैव प्राकृतिक
सौन्दर्यं सुषुप्तान् च उदरति।

E (1) कर्तव्यकर्मणा इव जनकारिभिः सिद्धिः प्राप्ता।

(2) इव औचुकलयाणाम् कर्तव्यकर्म अवश्यं करणीयं भवति।

(3) यथा श्रमात्तान् श्रिकृषाः उपहतान्।

(4) अवाप्तव्याश्च अनवाप्तव्याश्च च

तथैव निःस्वापत्तित्वात् फलकामनावहितैः कर्मणि
वानिभिः अयि वर्तितव्यम्।

प्रश्न क्र.

(आ)

(1) अखण्डमाण्डलाकां. व्याप्तं चै यै चराचरम् ।

(2) व्याप्तं यै चराचरम् ।

(3) तस्यै तस्यै इति ।

श्री गुरुवे नमः ।

B**S****E**

न मान्यमानो मुद्रा आहृत ।

(2) न सन्तापं प्राप्नुयाच्चावसानात् ।

(3) सन्तः सतः स्रजवन्तीह लीले ।

नाडसाधवः साधुबुद्धिं लभन्ते ।

प्रश्न क्र.

कुल अंक

प्रश्न क्रमांक=20

30

श्री

मन्तः प्राचार्यमहोदयः

श्री. कन्या. उ. मा. वि. पिछौरनागरम्
जिला शिवपुरी (म.प्र.)

विषय - शुल्कमुक्त्यर्थं प्राथनापत्रम्

महोदयाः

साह्यं नितैः प्रायमि यत् मम पिताः

शुक्रः लिपिकः अरिह । ममं यितुः
प्राथिवि स्थितिः अरि शौचनिष्ठा वरुणै ।
अधमं शिक्षणं शुल्कमं अकि दलुमं
असमतिः अरि-हा

अतः मा अनुदाहृतुम
अकृन्तः भवन्तः इति प्राथये भवति

प्रत्यवाहः

देवता

दिनांकः

6-3-2020

भवद्विया शिष्याः
नाम कीर्ति साह्य

प्रश्न क्र.

प्रश्न क्रमांक = 22

(1)

(i) कुटिलाः जनः स्वभावेन परेषाम् अहितम् सूचयन्ति

(ii) तेषां शक्तिः परेषां पीडनाय बुद्धिः च परेषां वन्दनाय श्रवति।

(iii) इदं पीत्वा अपि स्वपि विषं न त्यजन्ति।

(iv) कुटिलाः कुटिलतया स्व स्वन्मार्गम् आक्रयन्ति।

(v) शान्तिवचनानि तावत् स्वन्मार्गे आनीकं न प्रभवन्ति।

पुस्तक क्रमांक = 22

(11) परीपकारः

परीषाम उपकारः परीपकारः । परीपकारिण
 स्वर्गि आदर लभन्ते । पूर्वो अवसंभ्रयः
 श्रीजनम दृष्टिः, कूर्प उकारा अपर्षति,
 पद्धः स्वः ज्योत्सनापी जीणयति ।
 ते सर्वे परीपकारिण सन्ति ।
 परीपकारात् श्रेष्ठ किमपि पुण्यम्
 अस्मिन् संसारे नास्ति । क्षुद्यापिडितेषु
 श्रीजनस्य, पिपासितैभ्यः जलस्य वस्त्र
 विहीनैभ्यः वस्त्रस्य, दान करणीयम् ।
 विद्यादानम् अपि परीपकारस्य श्रेष्ठे मातः ।
 शास्त्रेषु अपि परीपकारस्यः
 महति भूषणा ।

3
2
1

कृता-

अष्टादशपुराणेषु व्यासस्य वचनस्यम् ।
 परीपकारः पुण्याय, पापय परपठनम् ॥

भारतवर्षे महावाजसिन्धु महर्षिः दधीचिः
 इतिपः इत्यादयो वदन्तः परीपकारिण
 आसन् । परीपकारात् स्वयं सुखम्
 शरीरम् चापि तृणम् इव अग्न्यन्तः ।
 पृथा परीपकाराय स्व कल्पन्ति,
 धैरवः नृपः नृपः परीपकाराय स्व दुग्ध
 यच्छन्ति, नृपः परीपकाराय वदन्ति वपं
 सर्वेऽपि परीपकारे शर्वेण ।